

Sygn. akt **III AUa 732/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

Sędziowie: SSA Wiesława Stachowiak

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans

Protokolant: insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Poznaniu

sprawy **T. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji T. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 grudnia 2014 r. sygn. akt VIII U 1181/14

oddala apelację.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Wiesława Stachowiak
-------------------------------------	-----------------------	-------------------------

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 16 grudnia 2014 roku w sprawie VIII U. 1181/14 oddalił odwołanie T. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z 29 listopada 2013 roku, znak: (...), odmawiającej prawa do emerytury tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił, że T. L. (ur. (...)) w okresie od 1 września 1968 roku do 26 czerwca 1969 roku odbywał praktykę w (...) - Zakłady (...) w P., na stanowisku murarza, a od 26 stycznia 1971 roku do 5 czerwca 1971 roku na podstawie umowy o pracę na stanowisku robotnika, i od 1 czerwca 1981 roku do 14 listopada 1986 roku na stanowisku robotnika transportu. Od 1 października 1969 roku do 14 sierpnia 1970 roku T. L. był zatrudniony w (...) w P. na stanowisku pomocnika cieśli.

Od 28 października 1971 roku do 17 października 1973 roku odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Od 16 lipca 1976 roku do 31 sierpnia 1977 roku i od 27 lutego 1979 roku do 4 stycznia 1980 roku odwołujący był zatrudniony w (...) Urzędzie Poczty w P., na stanowisku doręczyciela.

W okresie od 12 września 1977 roku do 19 stycznia 1978 roku odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku ładowacza.

Od 1 marca 1978 roku do 15 kwietnia 1978 roku T. L. był zatrudniony w Zakładzie (...) w P..

W okresie od 18 lipca 1978 roku do 30 listopada 1978 roku odwołujący pracował w Zakładach (...) S.A. w P., na stanowisku oczyszczacz odlewów.

Od 10 lutego 1987 roku do 12 maja 1987 roku odwołujący pracował w (...) Zakład Produkcji (...) w P. na stanowisku pracownika fizycznego.

W okresie od 1 maja 1987 roku do 31 lipca 1987 roku T. L. pracował w Nadleśnictwie Z. w P., na stanowisku pracownika leśnego, a od 9 października 1987 roku do 19 sierpnia 1988 roku w Zakładzie (...).

Od 7 listopada 1988 roku do 30 listopada 2002 roku T. L. był zatrudniony w (...) S.A. w P..

W okresie od 24 lutego 1976 roku do 30 kwietnia 1976 roku i od 3 maja 1976 roku do 31 maja 1976 roku oraz od 1 kwietnia 1980 roku do 30 lipca 1980 roku T. L. na podstawie umowy zlecenia pracował w (...) Zakładach (...) z siedzibą w P.. Na powyższą okoliczności 11 lipca 1991 roku wystawiono odwołującemu zaświadczenie.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 24 lata, 11 miesięcy i 4 dni, z czego 17 lat, 11 miesięcy i 3 dni uznano za pracę w warunkach szczególnych.

Odwołujący jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Odwołujący zaskarżył wyrok składając apelację.

Apelujący podniósł, że nie zgadza się z orzeczeniem ponieważ spełnia wszystkie warunki konieczne do nabycia spornego prawa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odwołujący swoje uprawnienie do emerytury wywiódł z art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany na mocy art. 27 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Odwołujący ukończył(...) lat, udowodnił okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Sporna na etapie postępowania przed Sądem II instancji pozostawała przesłanka co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Sąd Okręgowy za organem rentowy przyjął za udowodniony okres 24 lat, 11 miesięcy i 4 dni.

Skarżący domagał się zaliczenia jako składkowego okresu od 1 kwietnia 1980 roku do 30 lipca 1980 roku.

W apelacji T. L. podniósł, że w okresie tym świadczył pracę na rzecz (...) Zakładów (...) w P.. Podstawą zatrudnienia była umowa o pracę na czas określony, a nie umowa zlecenia na co błędnie wskazuje dokument jakimi dysponuje (w aktach ZUS), i z tytułu zatrudnienia pracodawca zobowiązany był odprowadzać składki.

Odwołujący przed Sądem Okręgowym zeznał, że nie interesował się przyczynami dla których Zakłady (...) 7 listopada 1991 roku wystawiły zaświadczenie, z którego wynika, że w w/w okresie skarżący wykonywał na rzecz tego podmiotu umowę zlecenie, a nie umowę o pracę. Zdaniem apelującego, podnoszone przez niego twierdzenia potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie.

Odnosząc się do powyższego wskazać na wstępie należało, że zatrudnienie do dnia 14 listopada 1991 roku regulowane jest przepisem art. 6 ust. 2 pkt 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

1) zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia:

a) na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową.

Użyte w cyt. przepisie określenie „zatrudnienia” nawiązuje do regulacji ustawy z 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, która w art. 5 pkt 2 stanowiła, że za okresy zatrudnienia uważa się okresy pozostawania w stosunku pracy (art. 5 ust. 1) na obszarze Państwa Polskiego. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pracownikiem w rozumieniu ustawy jest osoba pozostająca w stosunku pracy na podstawie umowy o pracę, mianowania lub powołania oraz osoba, która w związku z wyborem pozostaje w stosunku pracy na podstawie szczególnych przepisów, jak również członek lub kandydat na członka spółdzielni pracy pozostający ze spółdzielnią w stosunku pracy.

Cezura czasowa określona na 15 listopada 1991 roku wiąże się wejściem w życie ustawy z 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, która w miejsce sformułowania „zatrudnienia lub okresu równorzędnego z zatrudnieniem” wprowadziła określenia „okresów składkowych i nieskładkowych”.

Mając na uwadze powyższe, istotnym dla rozstrzygnięcia było ustalenie, czy w spornym okresie od 1 kwietnia 1980 roku do 30 lipca 1980 roku odwołujący T. L. pozostawał w zatrudnieniu w rozumieniu powołanych powyżej przepisów.

Zaznaczyć przy tym trzeba, że dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a tej ustawy nie jest wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę faktu opłacenia przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z § 21 i 22 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładu pracy o zatrudnieniu,

a także zeznania świadków. Nie ma tu mowy o obowiązku przedkładania dowodów stwierdzających zgłoszenie do ubezpieczenia i opłacanie składek. Zapisy w ewidencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zgłoszeniu lub braku zgłoszenia do ubezpieczenia pracownika przez pracodawcę mającego taki obowiązek mogą być brane pod uwagę przy ocenie wiarygodności dokumentu lub innego dowodu stwierdzającego zatrudnienie. Jeżeli fakt pozostawania w zatrudnieniu został udowodniony, okres tego zatrudnienia jest okresem składkowym nawet w przypadku, gdy pracodawca nie zgłosił pracownika do ubezpieczenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 6 kwietnia 2007 roku w sprawie II UK 185/06).

Innymi słowy, sam brak dowodu na opłacanie przez pracodawcę składek w spornym okresie nie mógł prowadzić do wniosku o nie pozostawianiu odwołującego w stosunku pracy.

Na tę okoliczność apelujący powinien był jednak przedstawić inne dowody.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy w postaci zeznań świadków i samego odwołującego, nie dawał podstaw aby podważyć wiarygodność i moc dowodu z dokumentu jakim jest zaświadczenie z 7 listopada 1991 roku, stwierdzające że odwołującego i Zakłady (...) łączyła umowa zlecenia.

Świadek E. P. wprost wskazała, że nie wie na jakiej podstawie odwołujący świadczył pracę. Pozostałe okoliczności powołane przez świadka są zbyt ogólnikowe aby można na ich podstawie zrekonstruować konstytutywne elementy stosunku pracy pomiędzy odwołującym a Zakładami (...). Podobnie należało ocenić zeznania świadka M. R..

Ponadto trafnie zauważył Sąd I instancji, że i okres na jaki obowiązywała umowa, w całości zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, przemawia za uznaniem jej nazwy za odpowiadającą stanowi faktycznemu.

Reasumując, nie było podstaw aby uznać spornym okres za okres składkowy na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Podstawy do uznania okresu od 1 kwietnia 1980 roku do 30 lipca 1980 roku, tj. obowiązywania umowy zlecenia pomiędzy odwołującym a Zakładami (...), za okres składkowy nie mogła także stanowić ustawa z 19 grudnia 1975 roku o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących prace na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia.

W brzmieniu obowiązującym do 7 czerwca 1983 roku ustawa ta w art. 1 stanowiła wprawdzie, że obowiązkowe ubezpieczenie społeczne określone ustawą, zwane dalej "ubezpieczeniem", obejmuje osoby wykonujące stale i odpłatnie pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, zawartej z jednostkami gospodarki uspołecznionej (ust. 1).

W ustępie 3 wprowadzała jednak dodatkowy warunek, stanowiąc, że pracę uważa się za wykonywaną stale, jeżeli trwa nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy.

Okres, którego zaliczenia domagał się odwołujący jest zatem zbyt krótki.

Na zakończenie odnosząc się do zarzutu nieuwzględnienia przez organ rentowy okresu zatrudnienia skarżącego od 1 września 1967 roku do 30 sierpnia 1968 roku w (...) w P. na stanowisku ślusarza, uznać należało go za bezzasadny. Wprawdzie Sąd I instancji pominął w uzasadnieniu wyroku w/w okres, jednak z akt ZUS (karty przebiegu zatrudnienia) wynika jednoznacznie, że został on zaliczony przy ustalaniu uprawnienia emerytalnego odwołującego.

W zaskarżonej decyzji organ nie wymienił poszczególnych uwzględnionych okresów składkowych i nieskładkowych a podał ich łączny wymiar, wskazał natomiast okres nie zaliczony i okresem takim nie jest zatrudnienie odwołującego w (...) w P. na stanowisku ślusarza.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

del. SSO Katarzyna Schönhof- Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Wiesława Stachowiak
---	-----------------------	-------------------------